

عنوان مقاله:

بازیگران قفقاز و منافع جمهوری اسلامی ایران (مطالعه موردی سیاستگذاری انرژی)

محل انتشار:

هفتمین همایش سراسری محیط زیست انرژی و منابع طبیعی پایدار (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

لیلا درویشی - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی و مطالعات منطقه ای آسیای مرکزی و قفقاز، دانشکده ادبیات و علوم انسانی،
دانشگاه محقق اردبیلی

رضا محموداوغلی - استادیار گروه علوم سیاسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه محقق اردبیلی

خلاصه مقاله:

قبل از فروپاشی شوروی، روسها کنترل کاملی را بر منطقه آسیای مرکزی و قفقاز داشتند و میتوان گفت که هیچ کشوری به غیر از خود روسها در این منطقه نفوذ نداشت. این منطقه دارای ذخایر عظیم انرژی بهویژه نفت و گاز بوده و دارای اهمیت ژئوپلیتیکی است. بعد از فروپاشی شوروی از یکطرف به خاطر ضعف قدرت روسیه، و از طرف دیگر به خاطر اهمیت منابع انرژی، موقعیت ژئوپلیتیکی و همسایگی منطقه آسیای مرکزی و قفقاز با قدرت های منطقه ای و فرا منطقه ای مورد توجه بازیگران مختلف قرار گرفته است. کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز نیز به خاطر وابستگی بیشازحد به ذخایر انرژی خود، نیاز شدیدی را برای حضور شرکتهای خارجی در کشور خود برای استخراج نفت و گاز داشتند. البته، منابع انرژی این منطقه در برابر مناطق دیگر مانند خاورمیانه از ظرفیت کمتری برخوردار است و همچنین به خاطر محاط بودن این منطقه در خشکی انتقال انرژی این منطقه از طریق خشکی هزینه بالایی را دربرمی گیرد؛ بنابراین میتوان گفت که منابع انرژی و در کل عامل اقتصاد برای بازیگران منطقه ای و فرا منطقه ای اولویت ندارد. همچنین موقعیت ژئوپلیتیکی این منطقه به خاطر پل ارتباطی دو قاره آسیا و اروپا - جاده ابریشم - از دیرباز مورد توجه قدرتهای بزرگ بوده است. و نظریات ژئوپلیتیکی مانند نظریه مکیندر، به اهمیت ژئوپلیتیکی این منطقه صحنه میگذارد. با توجه به اینکه بسیاری از دگرگونیهای این منطقه از عامل انرژی و خطوط لوله نفت و گاز و سیاستها درزمینه انتقال آن، مایه میگیرد، در این نوشتار به شناخت سیاستهای قدرتهای منطقه ای و فرا منطقه ای پیرامون خطوط لوله انرژی دریای خزر و تاثیرات آن بر منافع ملی جمهوری اسلامی ایران پرداخته خواهد شد.

کلمات کلیدی:

قفقاز، انرژی، بازیگران منطقه، منافع ملی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/733261>

